

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR EUROPOS SĄJUNGOS GRUPĖ
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL JUNGTINIŲ TAUTŲ VAIKO TEISIŲ KONVENCIJOS FAKULTATYVAUS PROTOKOLO DĖL PRANEŠIMŲ PROCEDŪROS RATIFIKAVIMO“, LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO DEKRETO „DĖL TEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI RATIFIKUOTI JUNGTINIŲ TAUTŲ VAIKO TEISIŲ KONVENCIJOS FAKULTATYVŲ PROTOKOLĄ DĖL PRANEŠIMŲ PROCEDŪROS“, DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL KREIPIMOSI Į LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTĄ SU PRAŠYMU PATEIKTI LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI RATIFIKUOTI JUNGTINIŲ TAUTŲ VAIKO TEISIŲ KONVENCIJOS FAKULTATYVŲ PROTOKOLĄ DĖL PRANEŠIMŲ PROCEDŪROS“, LIETUVOS RESPUBLIKOS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. I-1234 1, 4 IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽALOS, ATSIKADUSIOS DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ NETEISĖTŲ VEIKSMŲ, ATLYGINIMO IR ATSTOVAVIMO VALSTYBEI IR VYRIAUSYBEI ĮSTATYMO NR. IX-895 2, 3, 4 IR 5(1) STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. I-1234 1, 4 IR 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽALOS, ATSIKADUSIOS DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ NETEISĖTŲ VEIKSMŲ, ATLYGINIMO IR ATSTOVAVIMO VALSTYBEI IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBEI ĮSTATYMO NR. IX-895 2, 3, 4 IR 5¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI“
PROJEKTŲ**

**(TAP-22-538(2), TAP-22-537(2), TAP-22-536(2), TAP-22-540(2), TAP-22-541(2), TAP-22-539(2))
(TAIS Nr. 21-33727(4), 21-33725(4), 21-33730(4), 21-33728(4), 21-33729(4), 21-33732(4))**

2022-05-09 Nr. NV-1259

Vilnius

1. Projektų rengėjas.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

2. Projektų tikslas.

Atlikti teisinės procedūras, reikalingas 2011 m. gruodžio 19 d. Niujorke priimtam Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos (toliau – Konvencija) fakultatyviam protokolui dėl pranešimų procedūros (toliau – Protokolas) ratifikuoti su pareiškimu, kadangi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 6 punktu, Protokolas priskirtinas ratifikuojamų tarptautinių sutarčių kategorijai.

3. Projektų esmė.

Projektai patikslinti po 2022 m. gegužės 3 d. vykusio tarpinstitucinio pasitarimo.

2011 m. gruodžio 19 d. Jungtinių Tautų (toliau – JT) Generalinė Asamblėja priėmė Protokolą, įtvirtinantį skundo dėl vaiko teisių pažeidimo nagrinėjimo procedūrą, kuria suteikiama teisė vaikams ir (ar) jų atstovams dėl konkrečių jų (atstovaujamų vaikų) teisių pažeidimų pagal Konvenciją, Konvencijos fakultatyvinį protokolą dėl vaikų pardavimo, vaikų prostitucijos ir vaikų pornografijos bei Konvencijos fakultatyvinį protokolą dėl vaikų dalyvavimo ginkluotuose konfliktuose pateikti skundą JT Vaiko teisių komitetui (toliau – Komitetas).

Šiuo metu Protokolą yra ratifikavusios 48 Konvencijos valstybės narės.

Lietuvos Respublika Protokolą pasirašė 2015 m. rugsėjo 30 d., tačiau iki šiol nėra jo ratifikavusi. Atkreiptinas dėmesys, kad 2016 m., prisiimdama rekomendacijas, gautas JT Žmogaus teisių tarybos visuotinės periodinės peržiūros antrojo ciklo metu, Lietuva įsipareigojo ratifikuoti Protokolą iki 2021 m.

Ratifikuodama Protokolą, Lietuva prisiims įsipareigojimą apsaugoti vaiko teises visais aspektais, kaip numatyta Konvencijoje ir jos fakultatyviuose protokoluose.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo projektu siekiama, kad vaiko teisių ir laisvių įgyvendinimas, gynimas ir apsauga būtų užtikrinama vadovaujantis ne tik Konvencija, bet ir jos fakultatyviais protokolais.

Taip pat Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo projektu siekiama Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme įtvirtinti vaiko (-ų) teisę pačiam (patiems) ar per kitus asmenis ę kreiptis į Komitetą dėl vaiko teisių, įtvirtintų Konvencijoje ir (ar) jos fakultatyviuose protokoluose, pažeidimo.

Žalos atlyginimo įstatymo projektu siekiama užtikrinti veiksmingą tarptautinių įsipareigojimų įgyvendinimą ratifikavus Protokolą, numatant, kad JT komitetuose, kurių jurisdikciją ar kompetenciją spręsti dėl Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančių asmenų teisių pažeidimų yra pripažinusi Lietuvos Respublika, nagrinėjant bylas prieš Lietuvos Respubliką, valstybei atstovautų Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovas Europos Žmogaus Teisių Teisme (toliau – Vyriausybės atstovas EŽTT), taip pat įtvirtinant galimybę JT komitetų nagrinėjamose bylose sudaryti taikius susitarimus, patikslinant ne teismo tvarka išmokamos kompensacijos sumokėjimo tvarką ir padidinant mokėtino turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo dydžius.

4. Derinimas.

Teisės aktų projektai svarstyti Vyriausybės 2022 m. gegužės 3 d. tarpinstituciniame pasitarime.

5. Dalykinio vertinimo išvada.

Projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Tarptautinių santykių ir ES grupės patarėja

Lina Saulėnaitė-Višinskienė

